

Om Chevalierbyg og dets Dyrkning.

I Foraaret 1834 lod et Kjøbenhavnst Handels- huus falbyde i Kallundborg et hidtil ukjendt Slags Byg, Chevalierbyg kaldet, som det havde forskrevet fra England og bestemt til Saaesæd for danske Land- mænd, der maatte have Lyf til at lægge Vind paa dette fortrinligt smukke Slags Byg. Ogsaa mig blev et Parti deraf tilbudet, men da dette skete temmelig langt ud paa Foraaret, efterat alle mine Bygmarker vare tilsaaede, saa maatte jeg, af Mangel paa tjenlig Jord, for den Gang opgive at gjøre Forsøg dermed. Derimod vare nogle Lønder af dette indforskrevne Byg endnu usolgte i Foraaret 1835, og deraf kjøbtes det Fornødne til et Vænges Besaaening ved Lerchenborg, af Areal 7 Tdr. Land geometrisk Maal. Vel var denne Jord kraftig og god, men den befandtes dog, efter de Aaret forud mislykkede Erter, saa græsibunden, at jeg, tvertimod min Sædvane, maatte bekvemme mig til at give den to Foraarspløininger, og virkelig fortrød jeg ogsaa, men for seent, Valget af denne Jord, hvis isolerede Beliggenhed forresten aldeles sikrede Sæden for at blandes med andet Byg. Derhos fulgte jeg det mig ved Indkjøbet givne sunde Raad, at besaae Jorden noget stærkere, siden Saaesæden var for gammel, saa at jeg, istedetfor 4 Skpr., brugte 5½ Skp. pr. Td. Land. Samtidigt med Kornet

opløb ogsaa Ugerkaal i Mængde og saa frodigt, at dette flemme Ukrud paa flere Steder truede med aldeles at kvæle Sæden; tilsidst fik Bygget vel Overhaand, men Udbyttet blev, som en ganske naturlig Følge af hiin lange og tvivlsomme Kamp, kun ringe; Productionen paa disse 7 Edr. Land gav det usle Resultat af 37 Edr. 5 Skpr., som imidlertid ikke bør regnes Bygget til Last, da det mindre heldige Valg af Jorden alene bør bære Skylden. I denne Overbeviisning, og da Kornet forresten var stort, tyndskallet og tillige af en smuk lys Farve, bestemte jeg mig til at dyrke Chevalierbyg i det Store, for derved i Fremtiden at sikke mig en noget fordeelagtigere Kornaffætning til Udlandet.

Angaaende den i afvigte Foraar brugte Dyrkningsmaade tillader jeg mig at meddele Følgende. Formedest den regnfulde Vinter vare de side Steder og smaae Jordbyrninger i den tilkommende Bygmark saa fugtige, at disse i Ordets egentligste Forstand befandtes i en slet og ubequem Forsatning paa samme Tid, som den øvrige Deel af Marken netop bedst var skicket til Besaaening. Vel anvendte jeg adskillige smaae Kunster, for hastigt at bringe disse ikke saa Pletter i en bedre Tilstand; men dette varede mig dog for længe, og ikke oekonomisk rigtig fandt jeg det, længere at udsætte Saaeningen, hvorimod jeg troede, deels med Hensyn til disse side Pletter, deels ogsaa fordi det engelske Clima er mildere og bedre end vort, at burde tillægge lidet mere Sæ-

deforn, hvorfor jeg da lod udsaae 37 Edr. 4 Skp. Chevalierbyg paa 65 Edr. Land g. M., hvilket udgjør lidet over $4\frac{1}{2}$ Skp. pr. E. Land.

Jorden, som Efteraaret forud med Omhyggelighed og til 6 à 7 Tommers Dybde var vinterlagt, og som 1835 havde været benyttet til Kartofler og grønne, til Høe afflaede Bikker, blev, uden Foraarspløining, harvet paa tværs, besaaet og Sæden nedbragt, deels ved Hjælp af de almindelige Extirpatorer, og deels, for en ikke liden Deel, med de Flottbeckske Sæddækkere; efter at Jorden forud var gjennemarbejdet med Ridseløven.

Bygget viste sig i Forsommeren meget tyndt, hvorfor ogsaa Flere allerede spaaede mig et betydeligt Tab; men jeg stolede derimod endnu steds paa Sædens ualmindelig kraftige Udseende, som den ogsaa uafbrudt vedligeholdte i Sommerens saa langvarige Tørke. Men — til min og Alles Forundring — begyndte denne Sæd, snart efter den første velgjørende Regn, saa stærkt at buske sig, at den i enhver Henseende meget snart overgik det almindelige toradede Byg, som var saaet i samme Mark; og at dette dog betyder noget, oplyses bedst ved det Factum, at efter den i November Maaned sidstleden tilendebragte Udtærskning er opmaalt 609 Edr. 4 Skpr. af 43 Edr. Land, besaaede med dette Slags Byg, som andrager fulde 14 Edr. paa Ede. Land. Med Bished ventes et lignende Resultat af Chevalierbygget; men mere tør eiheller regnes paa,

da Tærskningen ikke før medio April vil være til-
endebragt.

Nogle fåa Bemærkninger vil jeg endnu tillade
mig at tilføie.

Det kan vel neppe ansees såa ganske uvigtigt
for Landmanden, at han, idet han tilegner sig et i
Handelen dyrere og formeentlig bedre affætteligt
Slags Byg, tillige kan spare næsten det halve Saaes-
korn, især i et Aar, hvori Bygpriserne ere gode.
Der findes vist ogsaa et ikke saa lidet Forraad deraf
i Sjælland, da jeg med Bestemthed veed, at flere
Landmænd have dyrket Chevalierbyg i 2 à 3 Aar;
men derimod frygter jeg for, at ikkun Saa have vø-
vet at afknappe Jorden omtrent den halve Saaes-
sæd, hvilket denne Bygarts Natur synes at kræve,
og troer jeg, at de fleste have saaet dette Byg en-
ten fuldkommen saa tykt som det almindelige, eller
ogsaa med en ikkun ubetydelig Formindskelse i Saaes-
sæden. For disse Landmænd, saavel som for dem,
der kjøbe Chevalierbyg, der saaledes har været saaet
for tykt, anseer jeg rigtigst, ikke brat at formindste
Udsæden til den bestemte Norm, men hellere succes-
sive at naae derhen i et Par Aar; thi det forekom-
mer mig høist rimeligt, at det i 2 à 3 Aar for
tykt saaede Chevalierbyg allerede kan være udartet,
og have tabt endeel af sin Evne til at buske sig,
og at det maaskee derfor ogsaa kan behøve omtrent
ligesaa lang Tid til atter at gjenvinde denne Evne.

Her paa Lerchenborg har dette Byg, bedre end

det almindelige toradede Byg, vedligeholdt den smukke lyse Farve, som er saa vigtig i Handelen med Udlandet, men dette er maaskee blot et Tilfælde; derimod er det vist, at selve Kornet er noget større og tilsyneladende mere tyndskallet, og det er ogsaa, paa Grund af disse konstante Egenskaber, at Chevalierbyg i England stedse findes noteret 2 til 4 Shillings dyrere pr. Quarter end andet toradet Byg. Endnu et vigtigt Fortrin, som Chevalierbygget har, kan jeg ikke lade ubemærket, nemlig: at det ikke, som vore andre Bygsorter, taber sine lange Blade, hvorfor Halmen ganske vist maa afgive et behageligere og mere nærrende Foder for Hundsdyrene. Derimod forekommer det mig, at dette Byg behøver omtrent en Uges Tid længere til at modnes, og heri finder jeg en talende Grund mere for Nødvendigheden af sammes tidligst mulige Udsæd, hvilket i Reglen ifkun kan stedfinde paa Gaarde, hvor Foraarspløiningen er affkaffet.

Jeg formaaer forresten ikke at have nogen Mening om, hvorledes Chevalierbyg teer sig paa mindre kraftige Jorder, eller efter et maadeligt Eædsfiste, eller paa den saakaldte lette Jord; dog agter jeg til Foraaret at gjøre Forsøg dermed paa Sandjord, efter Kartofler; men saameget er vist: at jeg ikke tør byde saadan Jord mindre end fulde 5 Skpr. pr. Ed. Land.

Saaledes har det heldige Resultat, som Chevalierbyggets Dyrkning bragte mig i Aar, fremkaldt